EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.2.2021
COM(2021) 57 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

komisjonile määrusega (EL) 2016/429 (loomataudide kohta (loomatervise määrus)) antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

komisjonile määrusega (EL) 2016/429 (loomataudide kohta (loomatervise määrus)) antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta (loomatervise määrus)[1] võeti vastu 2016. aastal. Määrus jõustus 21. aprillil 2016 ja seda kohaldatakse alates 21. aprillist 2021.

Määrusega asendatakse kõik täielikult ühtlustatud loomatervise alased õigusaktid (39 direktiivi ja määrust) ning nähakse ette lihtsam ja paindlikum õigusraamistik, tagades samas riskipõhisema lähenemisviisi loomatervisenõuete kehtestamiseks ning valmisoleku, ennetamise ja tõrje tõhustamiseks loetletud loomataudide puhul.

Peale selle on määruses selgitatud loomatervise valdkonnas tegutsevate eri osalejate rolli ning sellega avanevad võimalused vähendada põllumajandustootjate, muude ettevõtjate ja pädevate asutuste halduskoormust, kahjustamata liidu loomatervise olukorda. Lisaks on sellega ette nähtud sobivamad vahendid, mille abil lahendada kriisiolukordi (nt esilekerkivad taudid) või tulla toime konkreetsete riskidega (nt antimikroobikumiresistentsus), ning see aitab vähendada taudipuhangute põhjustatavat majanduslikku kahju.

Kõnealuse määruse kohaselt on komisjonil õigus võtta vastu suur hulk rakendusakte ja delegeeritud õigusakte. Samuti on määrusega pandud komisjonile kohustus anda kaasseadusandjale aru määruses sätestatud delegeeritud volituste rakendamise kohta.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Käesoleva aruande esitamise kohustus on sätestatud määruse (EL) 2016/429 artikli 264 lõikes 3. Selle sätte alusel on komisjonil õigus võtta alates 20. aprillist 2016 viie aasta jooksul vastu delegeeritud õigusakte asjaomases sättes osutatud küsimustes ning komisjon peab esitama delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist.

Vastavalt artikli 264 lõikele 3 on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud määruse (EL) 2016/429 artikli 3 lõikes 5, artikli 5 lõigetes 2 ja 4, artikli 14 lõikes 3, artikli 16 lõikes 2, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 3, artiklis 29, artikli 31 lõikes 5, artikli 32 lõikes 2, artikli 37 lõikes 5, artiklis 39, artikli 41 lõikes 3, artikli 42 lõikes 6, artikli 47 lõikes 1, artikli 48 lõikes 3, artikli 53 lõikes 2, artikli 54 lõikes 3, artikli 55 lõikes 2, artikli 58 lõikes 2, artiklis 63, artikli 64 lõikes 4, artiklis 67, artikli 68 lõigetes 2 ja 3, artikli 70 lõikes 3, artikli 72 lõikes 2, artikli 73 lõikes 3, artikli 74 lõikes 4, artikli 76 lõikes 5, artikli 77 lõikes 2, artikli 87 lõikes 3, artikli 94 lõikes 3, artikli 97 lõikes 2, artikli 101 lõikes 3, artikli 106 lõikes 1, artikli 109 lõikes 2, artikli 118 lõigetes 1 ja 2, artikli 119 lõikes 1, artikli 122 lõigetes 1 ja 2, artikli 125 lõikes 2, artikli 131 lõikes 1, artikli 132 lõikes 2, artiklis 135, artikli 136 lõikes 2, artikli 137 lõikes 2, artikli 138 lõikes 3, artikli 139 lõikes 4, artiklis 140, artikli 144 lõikes 1, artikli 146 lõikes 1, artiklis 147, artikli 149 lõikes 4, artikli 151 lõikes 3, artikli 154 lõikes 1, artikli 156 lõikes 1, artikli 160 lõigetes 1 ja 2, artikli 161 lõikes 6, artikli 162 lõigetes 3 ja 4, artikli 163 lõikes 5, artikli 164 lõikes 2,

[1] *ELT L 84, 31.3.2016, lk 1.*

artikli 165 lõikes 3, artikli 166 lõikes 3, artikli 167 lõikes 5, artikli 168 lõikes 3, artikli 169 lõikes 5, artikli 176 lõikes 4, artikli 181 lõikes 2, artikli 185 lõikes 5, artikli 189 lõikes 1, artikli 192 lõikes 2, artikli 197 lõikes 3, artikli 200 lõikes 3, artikli 201 lõikes 3, artikli 202 lõikes 3, artikli 203 lõikes 2, artikli 204 lõikes 3, artikli 205 lõikes 2, artikli 211 lõikes 1, artikli 213 lõikes 1, artiklis 214, artikli 216 lõikes 4, artikli 218 lõikes 3, artikli 221 lõikes 1, artikli 222 lõikes 3, artikli 223 lõikes 6, artikli 224 lõikes 3, artikli 228 lõikes 1, artikli 230 lõikes 3, artikli 234 lõikes 2, artikli 237 lõikes 4, artikli 239 lõikes 2, artikli 240 lõikes 2, artikli 241 lõikes 2, artikli 242 lõikes 2, artikli 245 lõikes 3, artikli 246 lõikes 3, artikli 249 lõikes 3, artikli 252 lõikes 1, artiklis 254, artiklis 263, artikli 271 lõikes 2, artikli 272 lõikes 2, artikli 279 lõikes 2 ja artikli 280 lõikes 4.

Määruse artikli 264 lõikes 3 on sätestatud, et volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist, ning artikli 264 lõikes 4 on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu võivad volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

3. DELEGEERITUD VOLITUSTE RAKENDAMINE

Komisjon kasutas aruandeperioodil oma delegeeritud volitusi, võttes vastu järgmised delegeeritud õigusaktid:

- komisjoni 25. juuli 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/1629, millega muudetakse taudide loetelu, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 (loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus)) II lisas[2];

- komisjoni 28. juuni 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/2035, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade pidamise ettevõtteid ja haudejaamu ning teatavate peetavate maismaaloomade ja haudemunade jälgitavust käsitlevate eeskirjadega[3];

- komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/686, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses loomse paljundusmaterjali ettevõtete heakskiitmise ning teatavate peetavate maismaaloomade paljundusmaterjali liidusisese liikumise jälgitavus- ja loomatervisenõuetega[4];

- komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/688, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade ja haudemunade liidusisest liikumist käsitlevate loomatervisenõuetega[5];

- komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/689, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud ja esilekerkivate taudide seire, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse eeskirjadega[6];

---

2 *ELT L 272, 31.10.2018, lk 11.*
3 *ELT L 314, 5.12.2019, lk 115.*
4 *ELT L 174, 3.6.2020, lk 1.*
5 *ELT L 174, 3.6.2020, lk 140.*
6 *ELT L 174, 3.6.2020, lk 211.*

- komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/687, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud taudide ennetamise ja tõrje eeskirjadega[7];

- komisjoni 30. jaanuari 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/691, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses vesiviljelusettevõtteid ja veeloomade vedajaid käsitlevate eeskirjadega[8];

- komisjoni 30. jaanuari 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/692, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetiste liitu sissetoomise ning nende järgneva liikumise ja käitlemise eeskirjadega[9];

- komisjoni 28. aprilli 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/990, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses veeloomade ja neilt saadud loomsete saaduste liidusisese liikumisega seotud loomatervisenõuete ja sertifikaate käsitlevate nõuetega[10];

- Komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/2154, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomadelt saadud loomsete saaduste liidusisest liikumist käsitlevate loomatervise-, sertifitseerimis- ja teavitamisnõuetega[11].

Nüüdseks on komisjon kasutanud 83 korral oma õigust määrusega (EL) 2016/429 ette nähtud 110 võimalusest võtta vastu delegeeritud õigusakte. Mõned neist õigusaktidest võeti vastu mitme delegeeritud volituse alusel, kui eeskirjad olid sisult omavahel seotud. Ühe õigusakti koostamist mitme ristviidetega eraldi õigusakti asemel peeti vajalikuks, et tagada lihtsus ja läbipaistvus, hõlbustada eeskirjade tõhusat kohaldamist ja vältida dubleerimist.

Allpool esitatud tabelis on näidatud, millised õigusaktid sisaldavad määruses (EL) 2016/429 sätestatud asjakohaste õiguste alusel vastu võetud konkreetseid meetmeid.

Delegeeritud õigusakt	Määruses (EL) 2016/429 sätestatud õigused
Komisjoni 25. juuli 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/1629, millega muudetakse taudide loetelu, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 (loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus)) II lisas	Artikli 5 lõiked 2 ja 4
Komisjoni 28. juuni 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/2035, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade	Artikli 3 lõige 5, artikli 87 lõige 3, artikli 94 lõige 3, artikli 97 lõige 2, artikli 101 lõige 3, artikli 106 lõige 1, artikli 118 lõiked 1 ja 2, artikli 119

7 *ELT L 174, 3.6.2020, lk 64.*
8 *ELT L 174, 3.6.2020, lk 345.*
9 *ELT L 174, 3.6.2020, lk 379.*
10 *ELT L 221, 10.7.2020, lk 42.*
11 *ELT L 431, 21.12.2020, lk 5.*

pidamise ettevõtteid ja haudejaamu ning teatavate peetavate maismaaloomade ja haudemunade jälgitavust käsitlevate eeskirjadega	lõige 1, artikli 122 lõige 2, artikli 271 lõige 2 ja artikli 279 lõige 2
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/686, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses loomse paljundusmaterjali ettevõtete heakskiitmise ning teatavate peetavate maismaaloomade paljundusmaterjali liidusisese liikumise jälgitavus- ja loomatervisenõuetega	Artikli 94 lõige 3, artikli 97 lõige 2, artikli 101 lõige 3, artikli 106 lõige 1, artikli 122 lõiked 1 ja 2, artikli 131 lõige 1, artikli 160 lõiked 1 ja 2, artikli 161 lõige 6, artikli 162 lõiked 3 ja 4, artikli 163 lõige 5, artikli 164 lõige 2, artikli 165 lõige 3 ja artikli 279 lõige 2
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/688, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomade ja haudemunade liidusisest liikumist käsitlevate loomatervisenõuetega	Artikli 3 lõige 5, artikli 125 lõige 2, artikli 131 lõige 1, artikli 132 lõige 2, artikkel 135, artikli 136 lõige 2, artikli 137 lõige 2, artikkel 140, artikli 144 lõige 1, artikli 146 lõige 1, artikkel 147, artikli 149 lõige 4, artikli 154 lõige 1, artikli 156 lõige 1, artikkel 160, artikli 162 lõiked 3 ja 4, artikli 163 lõike 5 punktid b ja c ning artikli 164 lõige 2
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/687, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud taudide ennetamise ja tõrje eeskirjadega	Artikli 47 lõige 1, artikli 53 lõige 2, artikli 54 lõige 3, artikli 55 lõige 2, artikli 58 lõige 2, artikli 63 esimene lõik, artikli 64 lõige 4, artikli 67 esimene lõik, artikli 68 lõige 3, artikli 70 lõige 3, artikli 72 lõige 2, artikli 73 lõige 3, artikli 74 lõige 4, artikli 76 lõige 5, artikli 77 lõige 2 ja artikli 272 lõige 2
Komisjoni 17. detsembri 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/689, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loetellu kantud ja esilekerkivate taudide seire, likvideerimisprogrammide ja taudivaba staatuse eeskirjadega	Artikkel 29, artikli 31 lõige 5, artikli 32 lõige 2, artikli 37 lõige 5, artikkel 39, artikli 41 lõige 3, artikli 42 lõige 6 ja artikli 280 lõige 4
Komisjoni 30. jaanuari 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/691, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses vesiviljelusettevõtteid ja veeloomade vedajaid käsitlevate eeskirjadega	Artikli 176 lõige 4, artikli 181 lõige 2, artikli 185 lõige 5, artikli 189 lõige 1 ja artikli 279 lõige 2
Komisjoni 30. jaanuari 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/692, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses teatavate loomade, loomse paljundusmaterjali ja loomsete saaduste saadetiste liitu sissetoomise ning nende järgneva liikumise ja käitlemise eeskirjadega	Artikli 234 lõige 2, artikli 237 lõige 4 ja artikli 239 lõige 2

Komisjoni 28. aprilli 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/990, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses veeloomade ja neilt saadud loomsete saaduste liidusisese liikumisega seotud loomatervisenõuete ja sertifikaate käsitlevate nõuetega	Artikli 192 lõige 2, artikli 197 lõige 3, artikli 201 lõige 3, artikli 202 lõige 3, artikli 205 lõige 2, artikli 211 lõige 1, artikli 213 lõige 1, artikli 216 lõige 4, artikli 218 lõige 3, artikli 221 lõige 1, artikli 222 lõige 3, artikli 223 lõige 6 ja artikli 224 lõige 3
Komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2020/2154, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/429 seoses maismaaloomadelt saadud loomsete saaduste liidusisest liikumist käsitlevate loomatervise-, sertifitseerimis- ja teavitamisnõuetega	Artikli 166 lõige 3, artikli 168 lõige 3 ja artikli 169 lõige 5

Mõnda määruses (EL) 2016/429 sätestatud õigust ei ole aruandeperioodil allpool selgitatud põhjustel kasutatud.

- Artikli 14 lõikes 3 sätestatud õigust, mis on seotud ülesannetega, mida pädevad asutused võivad delegeerida muudele veterinaararstidele kui veterinaarjärelevalve ametnikele, ning artikli 16 lõikes 2 sätestatud õigust, mis on seotud laborites võetavate ohutusmeetmetega, ei ole seni veel kasutatud. Kuid komisjon hindab vajadust koostada nende aspektide reguleerimiseks eraldi õigusaktid, eriti võttes arvesse uute eeskirjade praktilisel kohaldamisel saadud kogemusi.

- Artikli 18 lõikes 3 ja artikli 20 lõikes 3 sätestatud õigusi, mis on seotud taudist teavitamise ja aruandlusega, ei ole seni kasutatud. Kui määrust (EL) 2016/429 hakatakse kohaldama, võivad neil põhinevad eeskirjad osutuda vajalikuks, et lahendada mis tahes rakendamisprobleem, mis võib tekkida liikmesriikides või komisjonil. Komisjon hindab vajadust ses suhtes tegutseda, võttes arvesse uute eeskirjade praktilisel kohaldamisel saadud kogemusi. Sama kehtib õiguste puhul, mis on sätestatud artikli 68 lõikes 3 seoses taudivaba staatuse ennistamisega teatavate taudide puhul, artikli 151 lõikes 3 seoses ettevõtjate deklaratsioonidega maismaaloomade kohta ning artikli 167 lõikes 5 seoses eranditega loomsete saaduste liikumise puhul kohaldatavast sertifitseerimiskohustusest.

- Delegeeritud õigusakt liidu antigeeni-, vaktsiini- ja diagnostikareagentide pankade kohta on artikli 48 lõikes 3 sätestatud õigust kasutades väljatöötamisel ja see on kavas vastu võtta 2021. aastal.

- Artikli 109 lõikes 2 sätestatud õigust, mis on seotud muid kui alusmääruses osutatud loomaliike käsitleva teabe registreerimisega peetavate maismaaloomade elektroonilises andmebaasis, ei ole kasutatud. Sellegipoolest tuleb seda õigust laiendada, et võimaldada komisjonil sätestada nõuded kõnealuste loomaliikide elektroonilise andmebaasi jaoks, kui selline vajadus peaks tulevikus tekkima. Selle sätte kohaselt hindab komisjon pidevalt vajadust töötada selliste nõuete kehtestamiseks välja delegeeritud õigusakt.

- Artiklites 138 ja 139 sätestatud õigusi, mis on seotud maismaaloomade teatava liikumisega, ei ole kasutatud. Sellegipoolest võivad sellised täiendavaid üksikasju sisaldavad eeskirjad osutuda vajalikuks pärast määruse (EL) 2016/429 kohaldamise

alguskuupäeva, kui nende sätete rakendamisel tekkivad raskused. Sama kehtib artiklites 200 ja 204 sätestatud õiguste puhul, mis on seotud veeloomade teatava liikumisega, ning artiklis 214 sätestatud õiguse puhul, mis on seotud veeloomade teatava liikumise puhul nõutavaid loomatervise sertifikaate käsitlevate eeskirjadega. Komisjon hindab pidevalt vajadust ses suhtes tegutseda, võttes arvesse uute eeskirjade praktilisel kohaldamisel saadud kogemusi.

- Artiklis 228 sätestatud õigust, mis võimaldab komisjonil kehtestada loomatervisenõuded muude loomade jaoks – st loomade jaoks, kes ei ole ei maismaa- ega veeloomad –, ei ole seni kasutatud. Komisjon ei ole seni tegutsenud, kuid ta peaks suutma sätestada selliste loomade (nt roomajate, kahepaiksete) tervisenõuded, kui asjassepuutuv terviserisk eeldab üksikasjalikumate või konkreetsemate jälgitavust, taudiennetust või -tõrjet käsitlevate eeskirjade kohaldamist selliste liikide suhtes.

- Artikli 230 lõikes 3 sätestatud õigust, mis võimaldab piirata liikmesriikide võimalust koostada liidu õigusaktide kohaselt koostatud loetelude puudumise korral loetelud kolmandatest riikidest, kust nad võivad lubada teatava kauba toomist liitu, ei ole seni kasutatud. Kõiki kaupu hõlmavaid kolmandate riikide loetelusid ei ole liidu õigusaktide alusel koostatud. Komisjon peab saama rohkem uute eeskirjade praktilise kohaldamise kogemusi, enne kui ta otsustab töötada välja sellised õigusaktid.

- Artiklites 240–242 sätestatud õigused võimaldavad komisjonil liidu tasandil ette näha konkreetsed kaitse- ja ennetusmeetmed, sealhulgas bioturvameetmed, seoses teatavate toodete ja veovahendite liitu sisenemisega. Need õigused on olulised, kuna nendega antakse võimalus sellised eeskirjad tulevikus välja töötada, et vältida loomataudide levimist ELi ja tugevdada bioturvalisust ELi välispiiridel.

- Õigusi, mis on sätestatud määruse (EL) 2016/429 VI osas (artiklid 245–254) lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta, ei ole kasutatud. Vastavalt artiklile 277 kohaldatakse VI osas sätestatud eeskirju alles pärast 21. aprilli 2026. Komisjon kasutab neid õigusi siis, kui VI osa hakatakse kohaldama.

- Artiklis 263 sätestatud õigust muuta määruse (EL) 2016/429 III lisa aruandlusperioodil ei kasutatud, kuna taksonoomia osas ei olnud toimunud ühtki muutust, mis oleks andnud põhjuse seda lisa muuta. Selline muutus taksonoomias võib aset leida igal ajal ning komisjonil võib tekkida vajadus vastavalt reageerida ja teha vajalikud muudatused.

4. KOKKUVÕTE

Võttes arvesse asjaolu, et määrus (EL) 2016/429 ei ole veel kohaldatav, peab komisjon vajalikuks, et talle antaks kõik määruses sätestatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õigused pikemaks ajaks kui praegu ette nähtud viis aastat. Vajadus neile õigustele tuginedes eeskirju välja töötada jääb tulevikus alles. See on eriti oluline selleks, et tagada vajalik paindlikkus uute eeskirjade rakendamisel, viia need eeskirjad korrapäraselt vastavusse kõige viimaste teaduslike standarditega ning anda komisjonile võimalus tegutseda valdkondades, kus ta seni ei ole tegutsenud, kuid kus see võib osutuda tulevikus vajalikuks.